

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Omschrijving (toelichting)

Onderwijshuisvesting

Als gemeente hebben we een belangrijke rol in de huisvesting van scholen voor basis-, speciaal en voortgezet onderwijs. Samen met de schoolbesturen zijn we verantwoordelijk voor schoolgebouwen waarin het prettig is om te leren en te werken. We hebben een dekkend aanbod toegankelijke onderwijsgebouwen.

Bewegingsonderwijs

Elk kind kan gebruik maken van bewegingsonderwijs.

Leerplicht

Elk kind heeft recht op onderwijs. Door de preventieve inzet van de leerplichtambtenaar voorkomen we dat kinderen thuiszitten en achterstanden oplopen in educatie. We werken samen met RMC Regio Friese Wouden. Met elkaar signaleren we vroeg welke kinderen uitvallen. Zo kan ons gebiedsteam snel ondersteuning bieden of organiseren.

Leerlingenvervoer

Wanneer een kind geen onderwijs op korte afstand van huis kan volgen, is er de mogelijkheid van leerlingenvervoer.

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Onderwijs biedt kansen aan alle kinderen. Daarbij is een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt van belang.

Kaderstellende documenten

Omschrijving (toelichting)

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2022-2035
Verordening leerlingenvervoer 2025
Preventieagenda Opsterland 2021-2030

Reguliere werkzaamheden

Omschrijving (toelichting)

- Zorgen voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- Overleggen met onderwijsbesturen
- Toezicht en handhaving kinderopvang
- Zorgen voor leerlingenvervoer
- Uitvoering leerplicht
- Subsidiëren cultuureducatie op scholen
- Faciliteren onderwijshuisvesting

Thema Onderwijs

Doelstellingen

Kinderen hebben gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen

Maatregelen

In 2024 evalueren we de werkwijze van de Gelijke Kansen Alliantie

Omschrijving (toelichting)

In de Gelijke Kansen Alliantie werken scholen, gemeenten en maatschappelijke partners aan het verbeteren van kansengelijkheid in het onderwijs. Daarbij is er aandacht voor thuis, school en leefomgeving. Als gemeente Opsterland leggen we de focus op talentgedreven werken. In 2024 gaan we onderzoeken wat de effecten zijn van talentgedreven werken. Met de opbrengsten van die evaluatie gaan we deze werkwijze borgen en eventueel verder verspreiden.

Kwaliteit (toelichting)

Uit de evaluatie van de ingezette acties van het talentgedreven werken binnen de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) blijkt dat deelnemende scholen positief zijn. We hebben bereikt dat er beter zicht gekomen is op de verschillende talenten van kinderen.

Onderzoek:

Een student van Master Social Work (NHL Stenden Leeuwarden) onderzoekt de effecten van talentgedreven werken op het vergroten van de kansengelijkheid. De uitkomsten van dit onderzoek nemen we mee in de gesprekken met het onderwijs over de vervolgstappen GKA.

In 2024 monitoren we het effect van de PeuterPlus-voorziening

Omschrijving (toelichting)

De PeuterPlus-voorziening biedt maatwerk aan peuters die extra zorg en ondersteuning nodig hebben. Het gaat om zorg die er niet is in de reguliere kinderopvang. In het laatste kwartaal van 2023 is de pilot voor een PeuterPlus-voorziening gestart. In 2024 monitoren wij hoeveel kinderen daadwerkelijk gebruik maken van de PeuterPlus. We monitoren ook of het zorgt voor minder doorverwijzingen naar specialistische jeugdzorg.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben 5 peuters gebruik gemaakt van de PeuterPlus voorziening. Het is nog niet duidelijk of dit voor deze 5 peuters in de toekomst ook betekent dat ze geen gebruik hoeven te maken van specialistische jeugdhulp.

Doelstellingen

Jongeren halen een startkwalificatie in het onderwijs of zijn aan het werk

Maatregelen

We ontwikkelen in 2024 een integrale aanpak om thuiszitten te voorkomen

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen in 2024 een integrale aanpak om thuiszitten te voorkomen. Centraal daarin zal staan dat we inzetten op proactief handelen en op preventie. Zo voorkomen we dat kinderen uitvallen en hierdoor het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie.

Kwaliteit (toelichting)

Lokaal

In 2024 hebben we in Opsterland belangrijke stappen gezet in preventie. Dankzij de inzet van jeugdconsulenten op scholen is eerder ondersteuning geboden om schooluitval te voorkomen. Daarnaast is een regisseur Zorg en Onderwijs aangesteld, die actief meedacht bij dreigende thuiszitters.

Regionaal

In regionaal verband hebben we met het Actieplan De Friese Wouden voortgang geboekt. We hebben

samengewerkt aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het realiseren van passend onderwijsaanbod voor thuiszitters, ook buiten de gemeentegrenzen.

Doelstellingen

We verbeteren de taalvaardigheid

Maatregelen

We monitoren en evalueren in 2024 de extra inzet op taalvaardigheid op de scholen

Omschrijving (toelichting)

Door het inzetten van diverse programma's (op scholen) verbetert de taalvaardigheid van jeugdigen. Ook voorkomen we dat de jeugdigen van nu later tot de groep laaggeletterden behoren. We monitoren en evalueren in 2024 de effecten van deze programma's. Op basis van de evaluatie kijken we of het nodig is deze inzet uit te breiden. De gemeente werkt hierin samen met ketenpartners, zoals het onderwijs, de bibliotheek en De Stipe.

Kwaliteit (toelichting)

Uit de evaluatie blijkt dat de deelnemende scholen positief zijn over de resultaten. We hebben bereikt dat de leesmotivatie van de leerlingen is gegroeid. De leerkrachten hebben meer kennis van een effectieve leesaanpak. Door de pilot effectief leesonderwijs is de samenwerking tussen de bibliotheek en de scholen geïntensiveerd.

We hebben een plan gemaakt om de samenwerking met de scholen structureel te maken en uit te rollen naar de andere scholen.

We voeren de jaarschijf 2024 van het actieplan laaggeletterdheid uit

Omschrijving (toelichting)

Het is moeilijk om de doelgroep in beeld te krijgen en mee te laten doen aan activiteiten. Met het actieplan gaan we dit verbeteren. We voeren de jaarschijf 2024 uit. Onderdelen daarvan zijn de aanjager laaggeletterdheid, het ketenpartneroverleg en het digi-taalhuis.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn de acties uit het actieplan uitgevoerd en geëvalueerd. De geleerde lessen zijn verwerkt in een nieuw actieplan voor 2025–2026. Om de doelgroep beter te bereiken, zijn afspraken gemaakt over de oprichting van een digi-taalhuis bij een werkgever, in samenwerking met de bibliotheek en Firda. De rol van aanjager is geborgd in het meerjarenbeleid van de bibliotheek. Via het ketenpartneroverleg is een stevige basis gelegd voor een integrale aanpak van laaggeletterdheid.

Doelstellingen

Er zijn voldoende geschikte onderwijsgebouwen en –voorzieningen

Maatregelen

We voeren het integraal huisvestingsplan (IHP) uit

Omschrijving (toelichting)

1. De gemeenteraad stelt in 2024 een actuele versie van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Opsterland vast.

2. De gemeenteraad stelt in 2024 een krediet beschikbaar voor de bouw van KC De Finne in Beetsterzwaag en de inrichting van het openbaar gebied.
3. We gaan verder met de planvorming voor de nieuwbouw van It Aventoer in Langezwaag.
4. De gemeenteraad stelt in 2024 een krediet beschikbaar voor de uitbreiding van CBS De Opdracht in Ureterp.
5. De gemeenteraad stelt in 2024 een voorbereidingskrediet beschikbaar voor de BHS Gorredijk. Daarbij houdt hij rekening met de besluiten die al zijn genomen over de Skâns. We overleggen met het bestuur van de school om een toekomstbestendig schoolgebouw te realiseren.
6. De gemeenteraad stelt in 2024 een voorbereidingskrediet beschikbaar voor de vernieuwbouw van School Lyndensteyn in Beetsterzwaag.

Kwaliteit (toelichting)

1. Eind 2021 heeft u de Wijzigingsverordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Opsterland vastgesteld. Zodra de VNG een nieuwe Model Verordening heeft gepubliceerd, zijn wij voornemens om onze Verordening te herijken.
2. De vaststellingsovereenkomst is ondertekend en het schoolbestuur is bouwheer. De verdere activiteiten zijn gericht op de uitwerking en afronding van het aanbestedingsgereed bouwplan.
3. Het schoolbestuur en de plaatselijke belangen hebben als voorkeurslocatie De Boenders aangegeven voor de nieuwbouw van de basisschool. Hier is nog geen concrete tijdlijn aan gekoppeld, want voor deze voorkeurslocatie moet eerst planologische medewerking worden verleend door de provincie. Hierover zijn we in goed overleg met de provincie, schoolbestuur en plaatselijke belangen en de mogelijkheden hierin worden verkend.
4. De gemeenteraad heeft op 30 september 2024 kredieten beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het schooldeel, kinderopvang en de herinrichting van de openbare ruimte. Het schoolbestuur heeft de omgevingsvergunning aangevraagd en voert gesprekken met omwonenden over de inrichting van de terreinen.
5. We zijn in overleg met het schoolbestuur om te komen tot een realistisch plan voor een toekomstbestendig schoolgebouw. Het schoolbestuur heeft besloten geen gebruik te willen maken van een voorbereidingskrediet. Zij hebben aangegeven voor eigen risico en kosten een (aanbestedingsgereed) bouwplan op te stellen. In lijn met de Verordening hebben wij uitgangspunten geformuleerd waaraan het bouwplan moet voldoen. Deze uitgangspunten zijn aan het schoolbestuur meegegeven. In de tussentijd heeft het RVO een DUMAVA-subsidie toegekend voor het energieadvies en/of het uitvoeren van de maatregel(en) voor verduurzaming van het gebouw. Wanneer een aanbestedingsgereed bouwplan is ingediend kan een bouwkrediet worden aangevraagd bij de gemeenteraad.
6. Het schoolbestuur heeft een geactualiseerde huisvestingsaanvraag en notitie definitiefase bij de gemeente ingediend. De gemeenteraad heeft eind 2024 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de vernieuwbouw van School Lyndensteyn en de bijbehorende gymzaal. Hiermee kan de ontwerpfase worden opgestart.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren	Eenheid	Opsterland				Nederland			
		2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,0	*	1,5	*	3,0	*	6,3	*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	15	27	19	*	20	24	27	*
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs	1,2%	1,7%	2,2%	*	1,9%	2,4%	2,4%	*

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron:

www.waarstaatjegemeente.nl

- Bron geraadpleegd op 14

maart 2025

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 4 reserves meegenomen.

Exploitatie					
x € 1.000	Realisatie	Begr. 2024	Begr. 2024	Realisatie	Mut. begr.
	2023	(primair)	(incl wijz.)	2024	/real. 2024
Lasten	3.592	3.047	3.741	3.651	-90
Baten	489	361	799	620	-179
Saldo voor bestemming	-3.104	-2.686	-2.942	-3.031	-88
Mutaties reserves					
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-3.104	-2.686	-2.942	-3.031	-88

Specificatie per taakveld					
x € 1.000			Begr. 2024	Realisatie	Mut. begr.
			(incl wijz.)	2024	/real. 2024
Lasten					
4.1 Openbaar basisonderwijs			209	202	-7
4.2 Onderwijshuisvesting			1.777	1.736	-41
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			1.756	1.713	-43
Totaal Lasten			3.741	3.651	-90
Baten					
4.1 Openbaar basisonderwijs			-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting			66	60	-6
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			733	560	-173
Totaal Baten			799	620	-179
Saldo voor bestemming			-2.942	-3.031	-88
Stortingen reserves			0	0	0
Onttrekkingen reserves			0	0	0
Totaal mutaties reserves			0	0	0
Saldo na bestemming			-2.942	-3.031	-88

Toelichting op de financiën

Omschrijving (toelichting)

Het saldo na bestemming van dit programma is € 88.000 nadelig.

Lasten

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken: € 43.000 voordeel.

- De kosten voor leerlingenvervoer zijn € 163.000 hoger door de fors gestegen tarieven grotendeels als gevolg van indexatie.
- Met behulp van de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) staat de verdere uitvoering van de pilot sociaal maatschappelijk werk gepland in 2025. Dit geeft een voordeel van € 213.000. Bij de baten geeft dit een tegengesteld effect.

Baten

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken: € 173.000 nadeel.

- Van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) wordt een bedrag van € 213.000 besteed in 2025 voor de uitvoering van de pilot sociaal maatschappelijk werk. Dit geeft lagere baten in 2024. Bij de lasten geeft dit een tegengesteld effect.

